

Themablad Natuurinclusief Renoveren

Onderwerp	Natuurinclusief Renoveren
Datum	23 februari 2018
Versie	versie 1.15
Auteurs	Merel Philippart
Auteursrechten	Copyright 2018 door Vereniging De BredeStroomversnelling Niets uit dit document mag oneigenlijk gebruikt of zonder toestemming gedeeld worden.
Aantal pagina's	5 pagina's inclusief deze

Context

De [Gedragscode Natuurinclusief Renoveren](#) wordt toegepast bij NOM Keur projecten. Door te werken met deze gedragscode wordt er vrijstelling verkregen van de verboden uit de Wet Natuurbescherming. De procedure rondom flora en fauna wordt daardoor eenvoudiger, sneller en voorspelbaarder.

De Gedragscode Natuurinclusief Renoveren is sterk verweven met het NOM Keur. Om bij NOM projecten met de gedragscode te mogen werken dient een aanbieder al NOM Keur op Propositie behaald te hebben en van plan zijn om NOM Keur op Toepassing en NOM Keur op Levensduur voor de betreffende projecten te behalen. En andersom geldt ook: **je krijgt pas NOM-keur als je aantoont dat je aan de eisen van de gedragscode voldoet.**

Zonder NOM Keur biedt de gedragscode geen vrijstelling van de Wet Natuurbescherming en loopt de aanbieder het risico op handhaving door het bevoegd gezag.

Doelstelling

Doelstelling van dit themablad: inzichtelijk maken hoe met de Gedragscode Natuurinclusief Renoveren gewerkt kan worden.

Doelstelling van de Gedragscode Natuurinclusief Renoveren: een helder en voorspelbaar proces voor flora en fauna bij NOM renovaties.

Werkwijze

De werkwijze uit de gedragscode is gebaseerd op overcompensatie: er worden altijd nestvoorzieningen (voor de huismus, gierzwaluw en vleermuis) opgenomen in de NOM renovaties, ook als deze soorten niet zijn aangetroffen op de locatie. Hierdoor worden er gemiddeld gezien meer nestgelegenheden geplaatst dan er bij een reguliere ontheffing voor flora en fauna het geval zou zijn. Net zoals bij een reguliere ontheffingsprocedure wordt er bij het werken met de gedragscode ook ecologisch vooronderzoek uitgevoerd. Vanwege bovengenoemde overcompensatie is het vooronderzoek bij werken met de gedragscode geringer.

In de gedragscode staat beschreven welke werkzaamheden altijd uitgevoerd moeten worden. Deze bestaan uit:

1. Ecologisch vooronderzoek;

2. Het treffen van mitigerende maatregelen (onbewoonbaar maken van de bestaande verblijfslocaties voor aanvang van de renovatie);
3. Het treffen van compenserende maatregelen (plaatsen van vervangende verblijfslocaties tijdens de renovatie).

De aanbieder is verplicht de gedragscode letterlijk te volgen en daarbij te werken met een bekwaam ecooloog. In de tabel hieronder is een samenvatting van de te nemen stappen weergegeven.

Stap	Hoort bij:	Uit te voeren werkzaamheden:
1. Rekening houden met gedragscode bij ontwerp van renovatieconcept	NOM Keur op Propositie	Het integreren van goedgekeurde compenserende maatregelen ("factsheets") in het ontwerp van de NOM renovatie waarbij er aan alle eisen uit de gedragscode wordt voldaan. Indien de bestaande factsheets niet in het ontwerp passen, kan bij de beheerder van de gedragscode een goedkeuringsaanvraag worden ingediend voor een zelf ontwikkelde, nieuwe factsheet. Hier gaat wel extra tijd overheen. In bijlage B van de gedragscode staat een gedetailleerde beschrijving van de factsheets en de goedkeuringsaanvraag.
2. NOM Keur op Propositie aanvragen	NOM Keur op Propositie	Indienen van de factsheets van de gebruikte nestvoorzieningen.
3. Opstart projecten		Bij NOM Keur aangeven waar en wanneer men verwacht projecten uit te voeren onder het NOM Keur. Het gaat hier over <i>alle</i> NOM Keur projecten op de planning. Doe dit in een zo vroeg mogelijk stadium in verband met de monitoring van projecten door het ministerie van LNV (zie 'Monitoring' onder deze tabel).
4. Melding bij relevante instanties zodra de startdatum van de werkzaamheden bekend is	NOM Keur op Toepassing	Bij de volgende instanties wordt gemeld dat gewerkt wordt met de gedragscode: <ul style="list-style-type: none"> - Gemeente: de gemeente fungeert als loket bij het indienen van de vergunningaanvraag en moet op de hoogte gesteld worden dat er gewerkt wordt met de gedragscode. - Provincie: de provincie is bevoegd gezag en moet op de hoogte zijn dat het project middels de

		gedragscode vrijstelling heeft van de Wet natuurbescherming. - NOM Keur: Stroomversnelling moet op de hoogte zijn vanwege het coördineren van de ecologische onderzoeken.
5. Uitvoeren Activiteitenplan (onderdeel van de gedragscode)	NOM Keur op Toepassing	Het uitvoeren van het Activiteitenplan bestaat uit de volgende stappen: <ul style="list-style-type: none"> o Het uitvoeren van een omgevingscheck o Het opstellen van een omgevingsplan o Het opstellen van een ecologisch werkprotocol o De ecologische vrijgave en uitvoering van het werkprotocol
6. Indienen benodigde documentatie voor NOM Keur op Toepassing	NOM Keur op Toepassing	Bij de aanvraag van het NOM Keur op Toepassing wordt het afleverdossier ingediend, waarin: <ul style="list-style-type: none"> o Omgevingsplan (onderdeel hiervan is de omgevingscheck) o Ecologisch werkprotocol o Ecologische vrijgave o Foto's van de aangebrachte voorzieningen

Monitoring

Ten behoeve van de evaluatie en verbetering van de gedragscode worden door het ministerie van LNV ecologische onderzoeken uitgevoerd bij NOM Keur projecten. In de eerste jaren worden zo veel als mogelijk projecten gemonitord om zo snel mogelijk zicht te krijgen op de effectiviteit van de werkwijze. De monitoring van een project bestaat uit een nulmeting, die wordt uitgevoerd in het broedseizoen voorafgaand aan de werkzaamheden, en metingen in de 5 jaar na uitvoering van de renovatiewerkzaamheden. **NB:** de nulmeting komt niet in plaats van de omgevingscheck. De aanbieder is verplicht bij elk project een omgevingscheck uit te voeren.

Aanbieders hoeven niet zelf de monitoring uit te voeren maar zijn wel verplicht om eraan mee te werken. De monitoring wordt door een ecologisch adviesbureau uitgevoerd. NOM Keur aanbieders dienen aan het NOM Keur aan te geven waar en wanneer er mogelijk gerenoveerd gaat worden onder het NOM Keur, zie stap 3 uit de tabel. Het is voor Stroomversnelling van belang hier tijdig zicht op te krijgen voor het uitvoeren van de nulmetingen in het broedseizoen voorafgaand aan de werkzaamheden.

Het is de taak van de aanbieder om projectbetrokkenen op de hoogte te stellen dat er mogelijk een nulmeting wordt uitgevoerd. Samenwerking met de woningbouwcorporatie is hierbij essentieel.

Relevante documentatie

1. [Het Rode Boekje](#)

Het Rode Boekje is een handreiking aan gemeenten op welke manier NOM renovaties gefaciliteerd kunnen worden, de gedragscode is een van de thema's die hierin wordt genoemd. Het document is ook relevant voor aanbieder.

2. [De gedragscode natuurinclusief renoveren](#)

